

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ 2024

ΜΑΘΗΜΑ: ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑ (68)

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Πέμπτη, 20 Ιουνίου 2024

8:00 - 10:30

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία (3) ΜΕΡΗ.

Να απαντήσετε υποχρεωτικά σε ΟΛΑ τα ερωτήματα του εξεταστικού δοκιμίου.

Όλες οι απαντήσεις του εξεταστικού δοκιμίου να δοθούν στο τετράδιο απαντήσεων.

ΜΕΡΟΣ Α΄

(ΜΟΝΑΔΕΣ 20)

A.I. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας Σ (Σωστό) ή Λ (Λάθος), δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση. (10 μονάδες)

1. Τα *στάσιμα* της αρχαίας τραγωδίας εκτελούνται από τον Χορό.
2. Στον Χορό της αρχαίας τραγωδίας συμμετέχουν επώνυμοι ήρωες.
3. Ο δραματικός χώρος της κωμωδίας *Λυσιστράτη* του Αριστοφάνη είναι η Σπάρτη.
4. Ο Αριστοφάνης αντλούσε τα θέματά του από τους αρχαίους μυθολογικούς κύκλους.
5. Η περιστρεφόμενη σκηνή πρωτοεμφανίστηκε στα θεατρικά οικοδομήματα την εποχή του αστικού δράματος.
6. Η θεωρία του Ωγκύστ Κοντ αναφέρεται στη σημαντική επίδραση του περιβάλλοντος στην ανθρώπινη συμπεριφορά.
7. Ο Άντον Τσέχωφ ήταν ιατρός στο επάγγελμα.
8. Ο δραματικός χρόνος του έργου *Ο Γλάρος* του Άντον Τσέχωφ παραμένει σταθερός από την αρχή μέχρι το τέλος του έργου.
9. Οι καλλιτέχνες του Ρεαλισμού αποτυπώνουν στα έργα τους την πραγματικότητα βασιζόμενοι στην παρατήρηση του παρόντος.
10. Ο Τέννεσι Ουίλιαμς αναγνωρίζεται ως ο «πατέρας» του μοντέρνου Αμερικανικού θεάτρου.

A.II. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, γράφοντας το σωστό γράμμα δίπλα από τον αντίστοιχο αριθμό. (10 μονάδες)

1. Στο έργο *Λυσιστράτη* του Αριστοφάνη ο αγώνας λόγων διεξάγεται μεταξύ:
 - A. της Λυσιστράτης και του Κινησία.
 - B. της Λυσιστράτης και του Πρόβουλου.
 - Γ. της Λυσιστράτης και του Χορού των γερόντων.
 - Δ. του Χορού των γερόντων και του γυναικείου Χορού.

2. Ποιο από τα πιο κάτω αποτελεί θεματικό άξονα του έργου *Ο Γλάρος* του Άντον Τσέχωφ;
 - A. Η φιλία.
 - B. Η σημασία του χρήματος.
 - Γ. Η έλλειψη επικοινωνίας.
 - Δ. Η φθορά του χρόνου.

3. Η θεωρία ότι «ο απώτατος στόχος κάθε μορφής γνώσης θα έπρεπε να είναι η βελτίωση της ανθρώπινης ζωής» (Θετικισμός), διατυπώθηκε από τον:
 - A. Σίγκμουντ Φρόυντ.
 - B. Ωγκύστ Κοντ.
 - Γ. Κάρολο Δαρβίνο.
 - Δ. Άντον Τσέχωφ.

4. Το θεατρικό μηχανήμα *αιώρημα ή γερανός* ήταν τοποθετημένο στο:
 - A. Διάζωμα.
 - B. Λογείον.
 - Γ. Προσκήνιο.
 - Δ. Θεολογείον.

5. Ποιο από τα πιο κάτω δεν αποτέλεσε λόγο παρακμής του Βοντεβίλ:
 - A. Η είσοδος του αυτοκινήτου.
 - B. Το οικονομικό κραχ του 1929.
 - Γ. Ο ανταγωνισμός από το θέατρο.
 - Δ. Η ποτοαπαγόρευση.

ΜΕΡΟΣ Β´

(ΜΟΝΑΔΕΣ 45)

Να απαντήσετε σε **ΟΛΑ** τα ζητήματα.

Το κάθε **ΖΗΤΗΜΑ** βαθμολογείται με **δεκαπέντε (15) μονάδες**.

Οι απαντήσεις θα πρέπει να δίδονται σε **συνεχή λόγο**.

ΖΗΤΗΜΑ 1

B.1.1. Να καταγράψετε **τρία (3)** χαρακτηριστικά στοιχεία του Χορού της αρχαίας κωμωδίας. **(6 μονάδες)**

B1.2. Παρουσιάστε **δύο (2)** παράγοντες που επηρέασαν το έργο του Τέννενσι Ούιλιαμς. **(6 μονάδες)**

B.1.3. Να εξηγήσετε την ακόλουθη αρχή του Ρεαλισμού: *Αντικειμενικότητα*. **(3 μονάδες)**

ΖΗΤΗΜΑ 2

B.2.1. Να παραθέσετε **δύο (2)** στοιχεία με τα οποία πρέπει να σχετίζεται το θεατρικό μακιγιάζ στις παραστάσεις του αστικού δράματος. **(6 μονάδες)**

B.2.2. Να περιγράψετε το *κρουπέζιον* και να αναφέρετε τον τρόπο χρήσης του. **(3 μονάδες)**

B.2.3. Να παρουσιάσετε τα πιο κάτω χαρακτηριστικά της δραματικής τέχνης του Άντον Τσέχωφ:

α. Ψυχολογικός ρεαλισμός **(3 μονάδες)**

β. Στατικοί χαρακτήρες **(3 μονάδες)**

ΖΗΤΗΜΑ 3

B.3.1. Παρουσιάστε τα ακόλουθα χαρακτηριστικά του έργου του Ευριπίδη:

α. Ο άνθρωπος όπως ακριβώς είναι **(3 μονάδες)**

β. Μέσα εντυπωσιασμού **(3 μονάδες)**

B.3.2. Να εξηγήσετε τον όρο *τραγική ειρωνεία*. **(3 μονάδες)**

B.3.3. Οι πιο κάτω εικόνες είναι χαρακτηριστικές αφίσες παραστάσεων του Βοντεβίλ στα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Να συντάξετε ένα σύντομο κατατοπιστικό σημείωμα σχετικά με το συγκεκριμένο είδος θεάματος. (Ορισμός, περιεχόμενο, δομή). **(Έκταση: 80-100 λέξεις)** **(6 μονάδες)**

Αφίσες με νούμερα του Βοντεβίλ.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

(ΜΟΝΑΔΕΣ 35)

Να απαντήσετε σε **ΟΛΑ** τα ερωτήματα.

Οι απαντήσεις θα πρέπει να δίδονται σε **συνεχή λόγο**.

Γ.1. Αφού διαβάσετε το πιο κάτω απόσπασμα από το έργο *Νεφέλες* του Αριστοφάνη και αξιοποιώντας τις γνώσεις σας για την αρχαία κωμωδία και τη δομή της, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα.

Γ.1.1. Να αναφέρετε από ποιο μέρος της δομής του έργου θεωρείτε ότι προέρχεται το πιο κάτω απόσπασμα. (3 μονάδες)

Γ.1.2. Να δώσετε τέσσερα (4) χαρακτηριστικά στοιχεία του συγκεκριμένου μέρους της δομής της αρχαίας κωμωδίας. (6 μονάδες)

ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ:

*Ω σοφότατοι θεατές μας, για προσέξτε δω σ' εμάς.
Αθηναίοι, μας αδικείτε, κι έχουμε παράπονα.
Άλλος θεός αυτή την πόλη δεν την ωφελεί κανείς
όσο εμείς, κι είμαστε οι μόνες θεότητες που ούτε σπονδές
ούτε και θυσίες ποτές μας είδαμε από σας, ενώ
σας φυλάμε. Αν πάει να γίνει μια εκστρατεία παράλογη,
ρίχνουμε ή βροντή ή ψιχάλα. Στρατηγό όταν βγάζατε
το θεομίσητον εκείνο τομαρά, τα φρύδια εμείς
τα σουφρώναμε αγριεμένες...*

*Νεφέλες του Αριστοφάνη, Γ' Γυμνασίου,
Μτφρ. Θρασύβουλος Σταύρου, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού,
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων,
2013.*

Γ.2. Αφού διαβάσετε το απόσπασμα από το έργο *Αντιγόνη* του Σοφοκλή και αξιοποιώντας τις γνώσεις σας για αυτό το έργο ειδικότερα και το αρχαίο δράμα γενικότερα, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα. Οι απαντήσεις σας θα πρέπει να είναι σε συνεχή λόγο.

**Σοφοκλέους *Αντιγόνη*
Β' Επεισόδιο**

(Μπαίνει η Αντιγόνη οδηγούμενη από τον φύλακα.)

ΦΥ Αυτή 'ναι εκείνη που σκάρωσε τη δουλειά
Την πιάσαμε να θάβει μα που 'ναι ο Κρέοντας;
(Μπαίνει ο Κρέοντας)

ΧΟ Να' τος, απ' το παλάτι πάνω στην ώρα βγαίνει.

ΚΡ Τι συμβαίνει; Τι πέτυχα πάνω στην ώρα;

ΦΥ Βασιλιά, δεν πρέπει πια κανείς να παίρνει όρκο
[...]

Εδώ 'μαι πάλι – κι ας ορκίστηκα –
σου φέρνω το κορίτσι που πιάστηκε
τον τάφο να στολίζει. Εδώ δεν μπήκε κλήρος
δικά μου τα βρετίκια και άλλου κανενός.
Και τώρα, βασιλιά μου, πάρ' τη γι' ανάκριση•
ξεπάχνισε μονάχος σου και βρες τα δίκαιο είναι
εγώ να φύγω λεύτερος και δίχως ρετσινιά.

ΚΡ Κι αυτή που κουβαλάς πότε και πώς την έπιασες;

ΦΥ Έθαβε το νεκρό αυτό είν' όλο.

ΚΡ Είσαι με τα σωστά σου; Ξέρεις καλά τι λες;

ΦΥ Να θάβει την είδα τον νεκρό που αποκήρυξες
μιλάω τάχα καθαρά και ξάστερα;

[...]

ΚΡ (Απευθύνεται στον φύλακα.)

Εσύ πάρε τα πόδια σου και τράβα όπου θες·
αθώς είσαι δε σε βαραίνει τίποτα.

(Ο φύλακας φεύγει κι ο Κρέοντας στρέφεται πάλι προς την Αντιγόνη.)

Εσύ, πες μου, με λίγα λόγια και σύντομα,
ήξερες την προσταγή που απαγόρευε την πράξη;

ΑΝ Το 'ξερα, πώς δεν το 'ξερα ξεκάθαρα.

ΚΡ Και τόλμησες λοιπόν να παραβείς το νόμο;

ΑΝ Δεν ήταν ο Δίας που το πρόσταξε,

ούτε η Δίκη που συγκατοικεί με τους θεούς στον Άδη
όρισε τέτοιους νόμους στους ανθρώπους.

Ούτε στοχάστηκα ποτέ πως έχουν κύρος
οι δικές σου προσταγές, για να μπορείς, θνητός,
να πατάς των θεών τους αλάθευτους άγραφους
νόμους.

Δεν είναι τωρινοί και χτεσινοί, μα ζουν αιώνια,
κανείς ποτέ δεν έμαθε πώς φύτρωσαν στον κόσμο.

Εγώ δεν σκόπευα ποτέ να δώσω λόγο στο θεό,
γιατί με τρόμαξαν επιβουλές ανθρώπου.

Πως θα πεθάνω το 'ξερα δεν το 'ξερα;
και δίχως τις δικές σου προσταγές κέρδος θα το 'χω,
σαν θα πεθάνω μιαν ώρα αρχύτερα.

Όποιος, όπως εγώ, με μύριες συμφορές ζυμώθηκε,
δεν είναι τάχα κερδισμένος σαν πεθάνει;

Αυτός ο θάνατος, όταν με βρει, δε θα πονέσω.

Αν όμως το νεκρό παιδί της μάνας μου
άταφο τ' άφηνα, θα με πονούσε.

Μα τώρα δεν πονώ αν πάλι φαίνονται
στα μάτια σου αστόχαστες οι πράξεις μου,
ίσως χρωστούσα στον αστόχαστον αστοχασιά.

ΧΟ Ωμό το φυσικό της κόρης σαν του πατέρα της ωμό
δεν ξέρει στα δεινά να γονατίζει.

ΚΡ Μάθε πως και τ' αγύριστα κεφάλια

συντρίβονται, και το γερό το σίδηρο
πολλές φορές θα δεις, όταν σκληρύνει
στης φωτιάς τη λάβρα, να σπάει και να ραγίζει
ξέρω πως μικρό χαλινάρι δαμάζει
το βαρβάτο πουλάρι δε γίνεται
να σηκώνει κεφάλι ποτέ ο δούλος των άλλων.

Ἦξερε το λοιπόν αὐτὴ τι πα να πει ἀποκοτιά,
ὅταν στους νόμους τότε παραβίαζε κι αφοῦ το ἔκανε,
καμαρώνει και γελά με τα καμώματά της.
Ἄντρας δε θα ἔμαι τώρα ἐγώ, ἀντρας αὐτή,
αν ἀτιμώρητα κλοτσάει την ἰσχὺ μου.
Τι κι αν εἶναι της ἀδελφῆς μου παιδί,
αἷμα δικό μου, που ο θεός προστατεύει,
ἀπ' τον κακό τον θάνατο δε θα γλιτώσουν
ἡ ἀδελφὴ της κι αὐτὴ γιατί κι ἐκείνη
καταγγέλω πως τούτη την ταφὴ σχεδίασε.
Φέρτε την ἔξω την εἶδα μέσα πριν
που λύσσαγε με το μυαλό φευγάτο.
Ὅσοι στα σκοτεινά κακές πλεχτάνες στήνουν,
ἀπ' την ψυχὴ προδίδονται συχνά σαν κλέφτες.
Σιχαίνομαι τους ἄλλους πάλι που ξεσκεπάζονται
και με κομπῆς την πράξη τους στολίζουν θεωρίες.

[...]

ΚΡ Την ἴδια τύχη ο καλός με τον κακό δεν ἔχει.

ΑΝ Ποιος ξέρει τι θα πει καλό στον ἄλλο κόσμο.

ΚΡ Και πεθαμένος ο εχθρός δεν εἶναι φίλος.

ΑΝ Ζω για ν' αγαπῶ και ν' αγαπιέμαι κι ὄχι για να μισῶ.

ΚΡ Τράβα στον κάτω κόσμο κι αγάπα τους, αφοῦ το θες
ὅσο ἐγώ θα ζω, γυναίκα δε θα διαφεντεύει.

μτφρ. Θρασύβουλος Σταύρου, ἐκδόσεις Ἐστία, Αθήνα 1996

Γ.2.1. Να αναλύσετε τους πιο κάτω θεματικούς ἄξονες του ἔργου *Ἀντιγόνη* του Σοφοκλή. Να τεκμηριώσετε την ἀπάντησή σας με παραπομπές ἀπὸ πιο πάνω ἀπόσπασμα.

α. Οι ἀγραφοι κανόνες και πολιτικὴ τάξη **(4 μονάδες)**

β. Η δύναμη του ευφροῦς ηγήτη **(4 μονάδες)**

γ. Το συναίσθημα σε ἀντίθεση με τη λογικὴ **(4 μονάδες)**

Γ.2.2. Να εντοπίσετε στο πιο πάνω ἀπόσπασμα **μία** καινοτομία του Σοφοκλή και να την παρουσιάσετε. **(6 μονάδες)**

Γ.2.3. Με βάση την υπόθεση του ἔργου *Ἀντιγόνη* του Σοφοκλή, να παραθέσετε τα γεγονότα που διαδραματίζονται στο κατὰ ποσόν μέρος *Ἐξοδος του εν λόγῳ ἔργου*. **(8 μονάδες)**

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ